

Dynamiczny Indeks Konsumpcji

indekskonsumpcji.pl

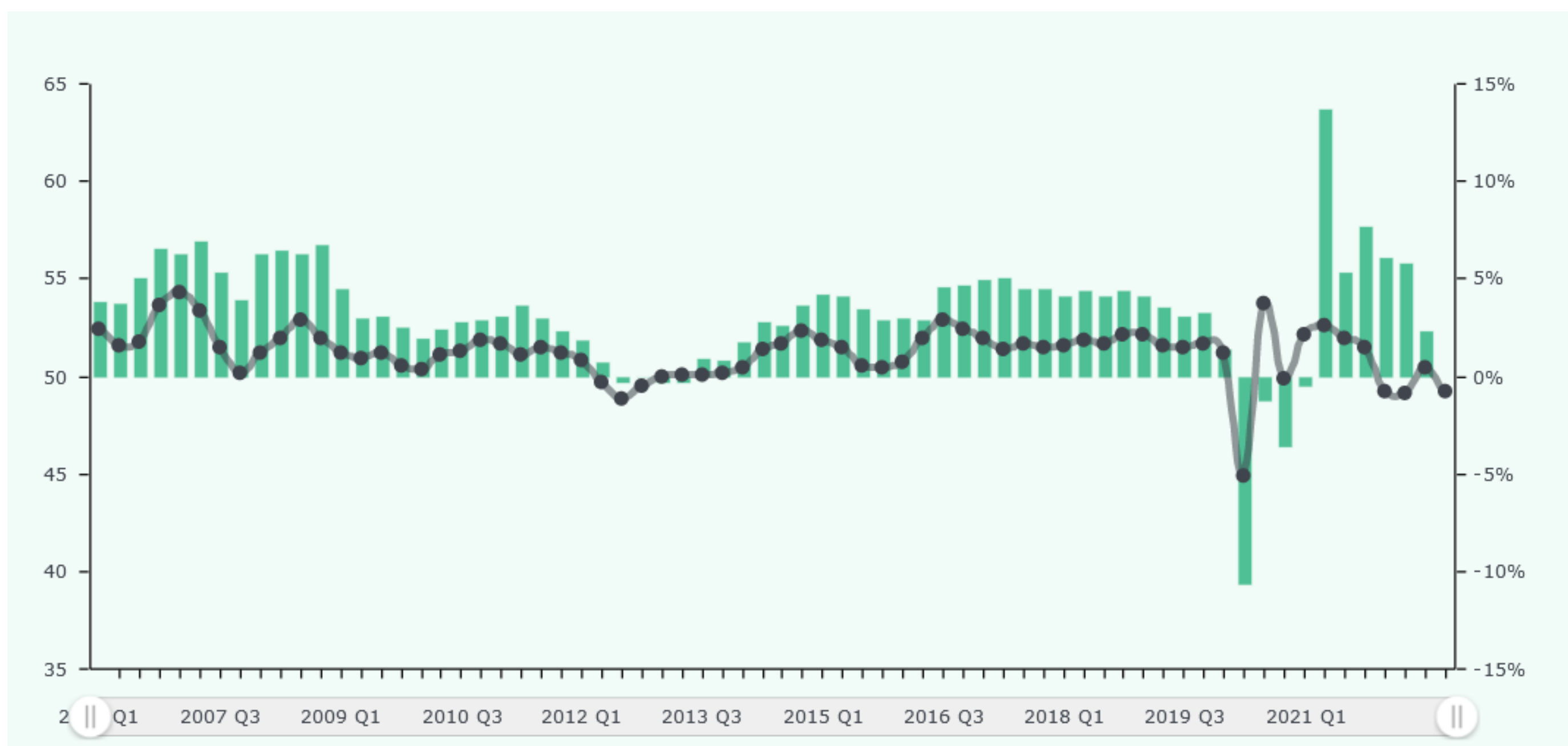
Styczeń 2023

Dynamiczny Indeks Konsumpcji (DIK) to wskaźnik koniunktury przygotowywany przez Politykę Insight na podstawie danych fundacji Polska Bezgotówkowa. DIK pozwala przewidzieć, jak będzie kształtować się realna dynamika konsumpcji w Polsce, zanim GUS opublikuje pełne dane o PKB i jego składowych.

Wskaźnik ukazuje się raz na kwartał. Wartość DIK powyżej 50 pkt oznacza wzrost realnej konsumpcji, wartość poniżej tego poziomu - jej spadek.

Szczegółowe dane na temat DIK, metody jego obliczania i wartości jego subindeksów można znaleźć na stronie www.indekskonsumpcji.pl

Dynamiczny Indeks Konsumpcji potwierdza recesję w konsumpcji a realna odsezonowana dynamika konsumpcji w latach 2006-2022 (r/r)

● Dynamiczny Indeks Konsumpcji
(pkt, lewa oś)

■ Realna odsezonowana dynamika konsumpcji
(r/r proc., prawa oś)

Źródło: Obliczenia własne.

DIK zwiastuje spadek konsumpcji

Polacy coraz mocniej oszczędzają na dobrach luksusowych, usługach hotelarskich czy wyjazdach do restauracji. Spadają także wydatki na artykuły spożywcze.

Dane za IV kwartał 2022 r.

Wskaźnik DIK zmalał do 49,22 pkt. Indeks spadł trzeci kwartał z rzędu i był to najsilniejszy spadek od IV kw. 2020 r., kiedy wprowadzono obostrzenia w związku z drugą falą pandemii COVID-19. Dane pokazują, że popyt konsumpcyjny jest coraz słabszy i w najbliższych kwartałach w ujęciu realnym może dojść do spadku poziomu konsumpcji w Polsce. Na pogorszenie nastrojów konsumentów wpływają przede wszystkim dwa czynniki: wysoka i wciąż rosnąca inflacja oraz podwyżki stóp procentowych o bezprecedensowej skali i tempie, które ograniczają dochody rozporządzalne kredytobiorców. Ponadto konsumpcję ograniczają wciąż problemy z drożnością łańcuchów dostaw spowodowane pandemią w Chinach oraz wojną w Ukrainie.

Wojna w niewielkim stopniu podbiła obroty w handlu. Rosyjska agresja na Ukrainę odbiła się na sprzedaży tylko nielicznych towarów i usług. W danych tygodniowych otrzymanych od Fundacji Polska Bezgotówkowa widać przedewszystkim ponad dwukrotny wzrost sprzedaży paliw w pierwszych dwóch tygodniach wojny, a następnie, w drugiej połowie marca, jej spadek do poziomu sprzed 24 lutego 2022 r. Podobne zjawisko, choć w dużo mniejszej skali, wystąpiło w usługach transportowych. Trwały wpływ wojny widoczny był natomiast w sklepach spożywczych - wzrost obrotów wyniósł 10-15 proc. i utrzymał się do końca marca. Jedynie około połowa tego wzrostu to efekt wzmożonego popytu związanego z napływem uchodźczyń i uchodźców - reszta to wpływ wzrostu cen. W rezultacie łączny wpływ wojny na sprzedaż w sklepach spożywczych był niewielki - subindeks DIK w tej kategorii wyniósł w I kw. 50,23 pkt. wobec 50,15 pkt. w IV kw. 2021 r.

Wzrost cen zatrzymał odbicie w hotelarstwie i gastronomii.

Subindeks DIK w kategorii „hotele, restauracje i rekreacja” wzrósł w I kw. do 46,5 z 43,9 pkt w ostatnim kwartale 2021 r. Mimo odbicia związanego ze zniesieniem wszystkich obostrzeń pandemicznych subindeks utrzymał się poniżej poziomu 50 pkt., co oznacza dalszy spadek popytu na usługi hotelarskie, gastronomiczne i rekreacyjne.

W naszej ocenie to rezultat dużych podwyżek cen tych usług, które zniechęcają do zwiększania konsumpcji. Dodatkowo popyt mogło obniżyć obecne i oczekiwane zmniejszenie dochodów rozporządzalnych kredytobiorców. Oba te czynniki wpłynęły też negatywnie na obroty w sklepach z odzieżą czy elektroniką, które po zimowym odbiciu wyraźnie spowolniły.

W rezultacie subindeks DIK dla całej „sprzedaży detalicznej” spadł do 47,6 pkt z 50,8 pkt. w IV kw.

Po ogłoszeniu końca pandemii odbudował się popyt w kategorii „zdrowie”. Segmentem wydatków konsumpcyjnych, w którym wraz ze zniesieniem obostrzeń epidemicznych odnotowano dalszą poprawę koniunktury, były wydatki na usługi zdrowotne i upiększające.

Świadczy o tym poziom subindeksu DIK w kategorii „zdrowie i uroda”, który wyniósł w I kw. 54,2 pkt. Był tym samym najwyższy wśród wszystkich wyróżnianych przez nas kategorii. Wzrost obrotów odnotowano przede wszystkim w prywatnej opiece zdrowotnej, a także w aptekach. Z pozostałych kategorii usług, w których widoczne było popandemiczne odbicie, na wyróżnienie zasługuje edukacja, gdzie kolejny kwartał z rzędu koniunktura uległa poprawie i była wyraźnie lepsza niż przed pandemią.

CO Z TEGO WYNIKA

Wskaźnik DIK pokazuje, że w konsumpcji trwał trend spadkowy, rozpoczęty pod koniec ubiegłego roku. Co prawda roczna dynamika pozostaje wciąż na wysokim poziomie (według naszej prognozy w I kw. wyniosła 7,7 proc. w ujęciu rocznym wobec 7,9 proc. w IV kw.), ale jest to głównie zasługa niskich efektów bazy - rok temu obroty w sklepach

i punktach usługowych wciąż hamowały obostrzenia. Trend spadkowy to rezultat nałożenia się kilku negatywnych czynników: podwyżek stóp procentowych, rosnącej inflacji, a także coraz większych obaw o globalną koniunkturę i wpływ wojny na gospodarkę. W naszej ocenie pogorszenia koniunktury konsumenckiej nie zatrzyma nawet odblokowanie łańcuchów dostaw po wygaśnięciu obostrzeń pandemicznych w Chinach i zakończeniu wojny w Ukrainie.

Autor
indeksu

Adam Czerniak
Główny ekonomista
Polityka Insight

 POLSKA
BEZGOTÓWKOWA
polskabezgotowkowa.pl

POLITYKA
INSIGHT
politykainsight.pl